L a n d s k a p s n ä m n d e n s framställning till Ålands landsting med förslag till inkomst- och utgiftsstat för år 1924.

Såsom allmänt omdöme om landskapets ekonomi under år 1923, såvitt det för närvarande är möjligt att uttala sig därom, kan sägas, att inkomster och utgifter gått väl ihop. Visserligen har anslaget till Landskapsnämndens dispositionsmedel betydligt överskridits, men beror detta på att Nämnden, såsom den i särskild framställning till Landstinget påpekat, varit nödsakad att av berörda anslag utbetala kostnaderna för Ålandsdelegationen. Däremot visa anslagen för Landstinget ett icke oväsentligt överskott, vilket förhållande har sin naturliga förklaring däri, att Landstinget icke, såsom beräknat var, sammanträtt till vintersession. Härtill kommer, att anslaget för inredning av Landstingets sessionsrum endast till en ringa del använts.

Av landskapets för 1923 års utgifter disponibla medel har Fmk 40,426:99 åtgått till betäckande av en under år 1922 uppkommen brist, vilken närmast föranletts av, att landskapet under sagda år icke erhöll någon del av grundskatten. Statsrådet ansåg nämligen, att landskapet borde få uppbära endast den del av halva grundskatten, som influtit efter den 11 augusti 1922, då den s.k. garantilagen kungjorts i författningssamlingen. Enär likväl skattebördan försiggått tidigare, blev påföljden den, att landskapet ej bekom någon som helst del av nämnda skatt. Emedan ett uttagande av omförmälda brist, vilken hänför sig

till landskapets ordinarie utgifter, genom extra beskattning skulle medfört, att landskapets inbyggare i förhållande till åtnjutna förmåne bleve högre beskattade än övriga rikets medborgare, beslöt Ålandsdelegationen, att ovanberörda belopp skulle såsom statsbidrag åt landskapet utbetalas. Detta delegationens beslut har dock ännu icke blivit av presidenten stadfäst.

Det i Landskapsnämndens förslag till inkomst- och utgiftsstat för 1924 upptagna överskottet från detta år har erhållits genom att följande anslag beräknats lämna överskott: I kap. 1 mom. landstingsmännens arvoden och resekostnader Fmk 20,000:-, 2 mom. allmänna landstingskostnader Fmk 7,000:-, 3 mom. inredning av Landstingets sessionsrum Fmk 39,000:-, II kap. 2 mom. Landskapsnämndens ledamöters arvoden och resekostnader Fmk 3,000:-, 4 mom. lokalhyra jämte värme och lyse 3,000:-, 5 mom. expensmedel Fmk 8,000:-, 7 mom. inredning av Landskapsnämndens ämbetslokal Fmk 3,000:-, III kap. 2 mom. räntor å lån Fmk 8,500:-, 3 mom. till Landstingets disposition för understödande av förbundet "Folkhälsan" Fmk 15,000:-, mom. 4 för kulturändamål Fmk 55,000:-, mom. 5 till inrättande av ett Ålands landstings bibliotek Fmk 5,000:- samt till Landstingets disposition för oförutsedda ändamål Fmk 6,400:- eller sammanlagt Fmk 172,900:- Härifrån bör dock avdragas icke blott förenämnda kostnader för Ålandsdelegationen till Fmk 24,000:- utan ock de belopp, varmed de i 1923 års budget beräknade intraderna understiga de faktiska inkomsterna. Sålunda har det från år 1922 beräknade överskottet Fmk 96,000:-

icke alls kommit landskapet till godo, utan tvärtom, på sätt ovan framhållits, en brist å Fmk 40,426:99 uppstått. Då ett motsvarande statsbidrag av Ålandsdelegationen fastställts, synes denna brist ej här behöva beaktas. Något överskott från år 1922 erhålles emellertid icke. Vidare kan förutses att å apotekareavgifter och näringsskatter kommer att inflyta Fmk 600:- i st. för Fmk 2,000:-, i nöjesskatter Fmk 19,000:- i st. för Fmk 35,000:- samt från jordegendomar och fiskerier Fmk 96,000:- i st. för Fmk 100;000:- Tillhopa utgör minskningen i inkomster Fmk 117,400:-. Under förutsättning att Ålandsdelegationens beslut om statsbidrag åt landskapet för år 1922 varder av republikens President stadfäst samt att Landstinget icke kommer att för innevarande år vidare förfoga över de i 1923 års inkomst-och utgiftsstat till Landstingets disposition reserverade medlen, ävensom att Ålandsdelegationens kostnader bleve betäckta, erhölles ett överskott om Fmk 31,500:-

En omständighet, som Landskapsnämnden i detta sammanhang ej kan undgå att beröra, är att Landstingets beslut beträffande användningen av halva grundskatten icke kunnat under detta år förverkligas. En väsentlig orsak härtill har varit den, att Landstinget visserligen fattat beslut om att berörda skatt ej finge tillgripas för de ordinarie utgifterna, men att beslutet icke funnit uttryck i den av Landstinget fastställda inkomst- och utgiftsstaten. De i sagda stat upptagna övriga inkomsterna hade icke räckt till för de ordinarie utgifterna och Landstinget hade ej anvisat nödiga medel för bristernas betäckande. Frågan om dis-

positionen av halva grundskatten har för övrigt varit föremål för utredning inom Ålandsdelegationen. Det vill synas, som om stor oklarhet i saken rått hos dem, vilka deltogo i förhandlingarna i Genève angående Ålandsgarantierna nämligen ifråga om syftemålet med förslaget om halva grundskattens ställande till landskapets förfogande. Initiativtagarne, landstingsmännen Johannes Eriksson och Carl Carlsson, avsågo att tillvinna landskapet en bestämd årlig inkomst, som skulle få användas för dess egna kulturella och andra behov, men icke för de ordinarie förvaltningsutgifterna. Republikens liksom ock Sveriges delegerade synas däremot icke alls hava tänkt sig närmare in i denna fråga. Endast det hade de klart för sig, att förslaget ansågs av landskapets ombud innebära en viktig förmån för Åland samt att ett av motiven till förslaget var, att den åländska jorden vore relativt högt beskattad. I garantilagen användes samma ord som i självstyrelselagen angående dispositionen av övriga landskapet tillförsäkrade skatter, nämligen att de skola användas för landskapets behov. Landskapsnämnden har i ärendet gjort en framställning till Statsrådet, vilken dock veterligen ännu ej behandlats. Huru stadgandet om halva grundskatten slutligen kommer att tolkas är ännu osäkert, men starka skäl tala nog enligt Landskapsnämndens åsikt för den uppfattning, förenämnda landstingsmän gjort gällande.

Vid uppgörande av förslaget till inkomst- och utgiftsstat för år 1924 har svårighet uppstått beträffande spörsmålet, vilka inkomster landskapet kan påräkna under sagda år. Såsom landstingsmännen redan ge-

nom tidningspressen torde hava sig bekant, har regeringen föreslagit upphävande av mantalspengarna och vissa jordskatter. Bland dessa jordskatter, som uppbäras jämväl i landskapet, ingå bl.a. bro- och skallfogdekapparna. Dessutom har Statsrådet i cirkulär till samtliga länsstyrelser meddelat, att prisskillnaden i räntespannmål ej vidare skall uppbäras. Härigenom och i händelse förslaget om förenämnda skatters upphävande godkännes av riksdagen, uppstår frågan, huru landskapet skall erhålla behövliga inkomster. På en av Landskapsnämnden i samband med spörsmålet om halva grundskattens användning till Statsrådet gjord framställning i saken har svar tillsvidare ej ingått. Enligt Landskapsnämndens förmenande borde ett ifrågavarande skatter motsvarande belopp årligen ställas till landskapets förfogande, om det ock måhända bleve något svårt att fixera beloppets storlek. Den utvägen att skatterna fortfarande skulle utgå i landskapet, medan rikets övriga delar vore från desamma fritagna, kan enligt Landskapsnämndens åsikt under inga omständigheter ifrågakomma, enär ju landskapets inbyggare vid sådant förhållande bleve tyngre beskattade än andra medborgare i republiken. Då emellertid riksdagen ännu icke fattat beslut i saken och Statsrådet ej heller tagit ståndpunkt till Landskapsnämndens förberörda framställning, hava mantalspengarna och grundskatterna i budgetförslaget beräknats till de belopp, som landskapet sannolikt skulle erhålla, ifall de komme att uppbäras under år 1924. Av grundskatterna har halva beloppet av jordskatterna antagits stiga till Fmk 125,000:- och prisskillnaden i räntespannmål till Fmk 50,000:-

Vidkommande övriga inkomster hava närings- och nöjesskatterna beräknats med ledning av motsvarande intrader under innevarande år. Dock är att märka att nöjesskatten, som redan detta år nedgått, sannolikt komer att under år 1924 ytterligare minskas. Orsaken härtill är dels den att nöjestillställningar utan dans på grund av Landstingets beslut angående uppbärande av nöjesskatt, utfärdat den 15 februari 1923, i regel gå skattefria, dels står den att sökas i det förhållande, att Kinoteatern i Mariehamn, som under början av detta år lämnade en icke obetydlig skatteinkomst, för närvarande är befriad från nöjesskatt. Det har nämligen visat sig, att en biografteater icke bar sig i Mariehamn på grund av stadens ringa invånareantal, om nöjesskatt skall erläggas. I följd härav nödgades den tidigare biografinnehavaren stänga teatern. Numera givas visserligen ånyo föreställningar av annan person, med med avseende å att denne förbundig sig att använda behållningen för välgörande och kulturella ändamål, har honom beviljats skattefrihet.

Inkomsten från jordegendomar och fiskerier har antagits stiga till samma belopp som detta år. Härvid har Landskapsnämnden förutsatt, att en eventuell kolonisation av jordegendomen icke hinner under år 1924 genomföras.

Med avseende å att landskapet kommer att övertaga flere nya förvaltningsgrenar, är det möjligt att beloppet av expeditionslösen kommer att i någon mån ökas. Likväl torde det vara säkrast att ej kalkylera ökningen till mer än 100 procent, såsom Landskapsnämnden i budgetförslaget gjort. Såsom en ny inkomstpost har upptagits elevavgifter vid

samlyceum.

I anledning av att statens funktioner beträffande ordningens upprätthållande i Mariehamn övergå på landskapet, bör stadens bidrag till denna förvaltningsgren framdeles komma landskapet till godo, varför såsom inkomst observerats detta bidrag, utgörande en tredjedel av de i detta förslag upptagna utgifterna för polisvården i Mariehamn.

Ränteinkomsten är svår att på förhand beräkna och beror på, när landskapet får lyfta de skattemedel, som av statsverket uppbäres, samt det statsbidrag, som i en eller annan form måste åt landskapet utgivas. Det av Landskapsnämnden föreslagna beloppet borde dock med all sannolikhet erhållas.

Men även om de av Landskapsnämnden kalkylerade inkomsterna inflyta, kommer dock ett betydligt deficit om Fmk 3,502,981:- att uppstå. Skulle denna brist täckas genom extra beskattning av landskapets inbyggare, bleve därav en oundgänglig påföljd, att skattetungan i proportion till åtnjutna förmåner bleve högre än på fastlandet. Med avseende å att de i budgetförslaget upptagna utgiftsposterna hänföra sig till landskapets ordinarie utgifter, bör skillnaden utjämnas genom statsbidrag, vars storlek Ålandsdelegationen äger fastställa. Detta fastställande sker likväl först efter förloppet av tre år eller, såsom delegationen tänkt sig, för åren 1923, 1924 och 1925. Då landskapet emellertid redan därförinnan är i oavvisligt behov av tillräckliga penningemedel, har Ålandsdelegationen gjort framställning om att landskapet på grund av en preliminär reg-

lering skulle årligen förskottsvis få lyfta nödigt bidrag av statsverket samt att en definitiv reglering skulle ske efter förloppet av en treårsperiod. Denna framställning har icke omfattats av Statsrådet, som i stället föreslagit, att landskapet skulle erhålla de erforderliga medlen i form av statslån. Huru riksdagen kommer att ställa sig till denna för landskapets ekonomi viktiga fråga är tillsvidare för Landskapsnämnden obekant. I sitt förslag till inkomst- och utgiftsstat har Landskapsnämnden utgått från att beloppet anskaffas genom ett statslån utan ränta. Ehuru sålunda banklån för täckande av bristen i budgeten ej bleve erforderligt, måste det dock förutses att behovet av ett tillfälligt lån blir av nöden, tills skatter och andra medel hunnit inflyta, varför Landskapsnämnden ansett sig böra hos Landstinget hemställa om bemyndigande att upptaga en kortvarig kredit om högst Fmk 300,000:-.

Landskapets utgifter äro ifråga om de nödiga anslagens storlek främst beroende därav, att landskapet med ingången av år 1924 skulle övertaga statens förvaltning med hänsikt till dess jordegendom, väg- och skjutshållningen, ordningens upprätthållande och undervisningsväsendet. De största anslagsbeloppen avse löner. Vid deras fixerande har såsom allmän regel följts, att lönerna borde bliva desamma, som de skulle varit, om staten fortfarande handhaft förvaltningen. Härför tala synnerligen viktiga skäl, En nedsättning av lönerna skulle ofelbart resultera däri, att landskapet erhölle endast kvalitativt undermåliga lärare och andra tjänstemän, något som för landskapet vore den största olycka.

Lönernas bibehållande vid samma storlek, som fastställts för motsvarande statstjänster, synes jämväl vara egnat att underlätta Ålandsdelegationens uppgift att fixera statens bidrag.

Uppställningen av landskapets utgifter har ordnats så, att såsom första huvudtitel upptagits kostnaderna för Landstinget och utgifterna för den egentliga landskapsförvaltningen. Därpå följa kostnaderna för ordningens upprätthållande, för undervisningsväsendet, varvid särskilt observerats samlyceum, folkskoleväsendet och navigationsskolan i Mariehamn samt understöd åt övriga läroinrättningar, vidare kostnaderna för väg- och skjutshållningen samt särskilda anslag.

Vad sedan de särskilda utgiftsposterna beträffar, hava landstingsmännens arvoden och resekostnader samt allmänna landstingskostnader beräknats för två ordinarie sessioner och en urtima session om tillsammans 40 dagar. Härvid har Landskapsnämnden visserligen tänkt sig att Landstinget, med hänsyn till den allmänna lönestegringen i republiken för lönernas bringande i närmare överensstämmelse med penningevärdet, komme att öka den landstingsmännen tillkommande ersättningen, men har Landskapsnämnden ansett, att initiativet borde utgå från Landstinget och därför ej föreslagit förhöjning av anslagen. Förövrigt har Landskapsnämnden fortfarande upptagit ett anslag om Fmk 45,000:- för anskaffande av inredning till Landstingets sessionssal.

Beräkningen av anslagen för Landskapsnämnden har påverkats dels därav, att övertagandet av flere förvaltningsgrenar ovillkorligen kräver

en ökning av Landskapsnämndens arbetspersonal, dels av att tjänstemännens på fastlandet löner undergått en avsevärd förhöjning. Då Landskapsnämnden kommer att handhava sådana förvaltningsuppgifter, som tidigare ankommit på Landshövdingen och republikens centralstyrelser, borde lantrådets löneförmåner stå i någon konformitet med vad staten erlägger åt berörda styrelsers verkchefer. Likaså bör Landskapsnämndens sekreterare tillerkännas samma lön som sekreteraren vid de viktigare centrala ämbetsverken. På lantrådet och sekreteraren vila för övrigt hela det synnerligen krävande lagberedningsarbetet. Kamrerarens lön kan däremot bliva betydligt lägre, då av honom ej fordras samma juridiska insikter som av sekreteraren. Registrators- och kanslistbefattningarna torde kunna utan svårighet sammanslås och lönen har beräknats med hänsyn till de anspråk, som ställas på denna tjänsteman. Renskriverskans och vaktmästarens avlöningar hava i någon mån ökats. Ledamöternas i Landskapsnämnden arvoden och resekostnader samt ersättning för tjänsteresor hava kalkylerats med ledning av detta års erfarenheter, dock så att Landskapsnämnden ansett, att arvodet per dag med hänsyn till ovanberörda allmänna löneförhöjning och det större ansvar självstyrelsens tillärnade utvidgande komme att medföra, borde ökas till etthundra mark. Lokalhyra med värme och lyse, för vilka anslaget utgjort Fmk 15,000:-, har beräknats till Fmk 20,000:- för att möjliggöra en av den ökade personalen nödvändiggjord utvidgning av Landskapsnämndens kanslilokal. Anslaget till expensmedel är oförändrat, medan Landskapsnämndens dispositionsmedel ansetts tarva en förhöjning med Fmk 10,000:- Då ökningen av Landskapsnämndens arbetspersonal nödgar till komplettering av inredningen och Landskapsnämnden därjämte har behov av en dupplicerings maskin har ett anslag för dessa ändamål upptagits.

Vid beräkningen av kostnaderna för ordningens upprätthållande har Landskapsnämnden antagit, att det av Ålandsdelegationen uppgjorda betänkandet angående denna förvaltningsgrens överförande på landskapet samt delegationens utlåtande i anledning av ett uppgjort förslag till sådan förordning, som enligt 18 § i självstyrelselagen är avsedd att utfärdas, komma att vid förordningens slutliga formulering beaktas. Dock bör härvid erinras om, att Landskapsnämnden ännu icke tagit ståndpunkt till frågan. Enligt nämnda betänkande och utlåtande avlönas länsmännen av statsverket, ehuru de, såvitt angår landskapets polisförvaltning, äga ställa sig gällande landskapslagar samt Landskapsnämndens instruktioner och anvisningar till efterrättelse. Poliskommissariens i Mariehamn samt poliskonstaplarnas avlöning bestrides däremot av landskapet liksom ock deras uniformering, utrustning och beväpning ävensom andra av polisvården betingade utgifter. Dessa avlöningar och kostnader hava beräknats i huvudsak med ledning av det till riksdagen inlämnade statsförslaget för år 1924. Emedan fastställandet av antalet poliskonstapar samt fixerandet av deras löner, vilka eventuellt kunna något förändras under året, bör ankomma å Landskapsnämnden, har endast vissa slutsummor intagits i budgeten i analogi med det till riksdagen ingivna statsförslaget.

Upplysningsvis önskar Landskapsnämnden dock meddela, att Landskapsnämnden vid sin kalkyl utgått från följande löneförmåner:

på landsbygden.

12 konstaplar á Fmk 9,600:-	Fmk 115,200:-
Lönetillägg	900:-
	Transport Fmk 116,100:-

Transport		116100:-	
Under året förekommande lönetillägg		500:-	
Beklädnadshjälp á 125:-		1500:-	118,100:-

Polisinrättningen i Mariehamn.

1 kommissarie	Fmk	19,500:-	
1 överkonstapel	"	13,500:-	
2 konstaplar á Fmk 12,600:-	"	25,200:-	
2 konstaplar á Fmk 12,000:-	"	24,000:-	
Lönetillägg	"	570:-	
Beklädnadshjälp för överkonstapeln och konstaplarna	"	2000:-	84,770:-

Beträffande poliskonstaplarnas löneförmåner är att observera, att däri sedan gammalt ingått beklädnadshjälp till ett obetydligt belopp, vilket jämväl här ovan beaktats. Men därutöver hava de av statsverket erhållit uniformer och kostnaderna för dem hava ej påförts anslagen för polisvården. I landskapets budget synas de likväl böra upptagas bland polisutgifterna.

Även kostnaderna för undervisningsväsendet hava upptagits till i huvudsak de belopp, som i förberörda statsförslag, varför någon särskild motivering av de olika posterna ej erfordras. Dock är att märka, att folkskolinspektorns för folkskolorna på landet avlöning upptagits till samma belopp, som motsvarande befattningshavare i republiken åtnjuta, ehuru det distrikt landskapet bildar är betydligt mindre än tidigare, då nio kommuner på fastlandet yttermera hörde dit. Det fö-

reslagna lönebeloppet är emellertid betingat därav, att folkskolinspektorn, på sätt Landskapsnämnden i en till Landstinget ingiven framställning om komplettering av förslaget till instruktion för landskapets styrelse hemställt, skulle föredraga folkskoleärenden för Landskapsnämnden.

I detta sammanhang önskar Landskapsnämnden påpeka, att de understöd åt särskilda undervisningsanstalter inom landskapet, såsom Ålands folkhögskola, Ålands lantmannaskola m.fl., vilka i budgetförslaget upptagits, böra utgå enligt de grunder och på de villkor, som gälla i övriga delar av republiken. Landskapet kan visserligen öka understöden eller ändra villkoren för deras åtnjutande, men härav föranledda merkostnader skulle sannolikt ej beaktas vid fastställandet av statens skatteutjämningsbidrag och måste sålunda behövliga medel genom uttaxering inom landskapet anskaffas.

I avseende å förtydligande av de föreslagna anslagen till undervisningsväsendet, önskar Landskapsnämnden upplysa om, att i avlöningar jämte lönetillägg för Samlyceet i Mariehamn ingå följande poster:

Rektorn	Fmk	52,000:-
3 äldre lektorer	"	144,000:-
4 " "	"	174,000:-
1 yngre lektor	"	39,000:-
1 teckningslärare	"	21,000:-
Gymnastiklärare och lärarinna	"	48,000:-
Transport	Fmk	478,000:-

Transport	Fmk	478,000:-
Sånglärarinna	"	7,800:-
Vaktmästare	"	10,800:-
Lönetillägg	"	16,470:-
	Fmk	513,070:-

I anslaget "avlöningar" för Navigationsskolan i Mariehamn hava inberäknats nedanstående poster:

Föreståndaren	Fmk	39,000:-
2 lärare	"	60,000:-
1 vaktmästare utan bostad och värme	"	10,800:-
Timlärare	"	63,095:-
För allmänbildande föredrag	"	1,200:-
	Fmk	174,095:-

Anslaget för Ålands lantmannaskola har erhållits genom sammanräkning av följande belopp:

Grundbidrag (20 elever)	Fmk	15,000:-
Understöd åt meddellösa elever	"	2,000:-
Dyrtidsutgifter	"	3,000:-
Tilläggsanslag för befrämjande av skolans verksamhet	"	21,000:-
För förbättrandet av löner	"	30,000:-
Lönetillägg åt lärare	"	1,000:-
Barnbidrag " "	"	1,920:-
	Fmk	73,920:-

Ehuru Ålands mejeriförbund enligt å Finansministeriet uppgjord beräkning av statsunderstöd för år 1924 skulle erhållit endast Fmk 6,125:- varav Fmk 5,000:- för allmän verksamhet, har Landskapsnämnden likväl med hänsyn till mejerinäringens stora betydelse för Åland samt anslagets ringa storlek föreslagit sistsagda belopps höjande till Fmk 8,000:- Likaså har Landskapsnämnden föreslagit åt Ålands Martha filial för en ambulerande kvävskola ett anslag om Fmk 8,000:-, oaktat nämnda filial under detta år för ifrågavarande ändamål fått uppbära endast Fmk 6,000:- Tosarby lanthushålls- och trädgårdsskola, som enligt Finansministeriets förslag bort under år 1924 erhålla ett understöd om Fmk 23,100:-, har åter på därom hos Landskapsnämnden gjord ansökan yttermera tillagts ett bidrag om Fmk 6,000:- för anläggandet av en brunn.

Till grund för anslagen till väghållningen har lagts en å härvarande länsstyrelse uppgjord kalkyl, enligt vilken kostnaderna för år 1924 stiga till Fmk 518,280:-, vilket i budgetförslaget utjämnats till Fmk 520,000:-

Skjutshållningen är ordnad för åren 1924 och 1925, varför kostnaderna för densamma bliva oförändrade.

Såsom sista huvudtitel har upptagits anslag för särskilda ändamål, vilka icke låta sammanföra sig under någon annan gemensam rubrik. Beträffande de föreslagna anslagsposterna må göras följande erinringar:

Distriktsagronomens avlöning hade egentligen i överensstämmelse med vad på fastlandet detta år erlagts bort utgöra Fmk 27,000:- jämte

lönetillägg Fmk 1,000:- Emedan likväl distriktagronomtjänsterna i republiken skola för nästa års ingång indragas och tjänsteåliggandena i flere avseenden överföras på lantbruksingeniörerna, har Landskapsnämnden tänkt sig, att distriktagronomen jämväl skulle fungera såsom lantbruksingeniör och har därför hans löneförmåner föreslagits till samma belopp, som biträdande lantbruksingeniör i republiken uppbär jämte lönetillägg.

Då förvaltningen av statens jordegendom från den 1 instundande januari övergår på landskapet, måste förvaltningskostnaderna såsom utgifter för utstämpling av skog, för reparation av byggnader m.m. beaktas inbudgeten.

Revisionskostnader och räntor hava föreslagits till samma belopp, som för löpande året.

Enär staten för understödande av nykterhetsverksamheten utgiver betydande summor, har Landskapsnämnden ansett, att jämväl landskapet borde kunna understöda detta viktiga arbete utan att därför behöva riskera nedsättning av statens skatteutjämningsbidrag.

För upprätthållandet av barnhemmet i Mariehamn har staten lämnat bidrag,vars storlek vid uppgörandet av statsförslag för år 1924 beräknats till Fmk 9,000:-. Då beviljande av dylikt understöd, som närmast hänför sig till kostnaderna för fattigvården, numera ankommer å Landstinget, har beloppet upptagits inbudgeten.

Genom en nyligen utfärdad förordning hava statens myndigheter

förpliktats att vid behov bistå Landskapsnämnden med fackutlåtanden, uppgörande av kostnadsförslag m.m.; dock så att därav föranledda direkta utgifter såsom t.ex. resekostnader skola av landskapet gäldas. Ett nödigt förslagsanslag har därför i budgeten observerats.

Emedan riksdagen ännu icke behandlat statsförslaget för år 1924 samt dess definitiva beslut i anledning av en till riksdagen överlämnad proposition om tjänstemännens löneförmåner ej är för Landskapsnämnden bekant, har ett förslagsanslag å Fmk 100,000:- upptagits för att möjliggöra fixerandet av skollärarenas och andra tjänstemäns, med undantag av de vid Landskapsnämnden anställdas, löner till överensstämmelse med vad i republiken för motsvarande befattningar erlägges.

I likhet med statens budget upptager jämväl föreliggande förslag ett anslag för sådana behov, som enligt lag skola med landskapsmedel bestridas, utan att de kunnat i budgeten såsom särskilda anslag upptagas. Likaså har ett anslag för oförutsedda ändamål upptagits. Dessa anslagsposter äro särskilt beroende av att landskapet övertager viktiga förvaltningsområden, varvid det icke är möjligt att på förhand beräkna alla tänkbara utgifter.

Med avseende å vad ovan framhållits får Landskapsnämnden föreslå

att Landstinget ville godkänna nedanstående förslag till inkomst- och utgiftsstat för år 1924;

att arvodet för Landskapsnämndens ledamöter måtte höjas till 100 mark per dag; samt

att Landskapsnämnden bemyndigas att upptaga till

fälligt banklån till ett belopp av högst 300,000 mk.

F ö r S L A G

till landskapet Ålands inkomst- och utgiftsstat för år 1924.

Kap.	Mom.	Inkomster.	Mk.	pi.
		Första avdelningen.		
I.		Överskott från det löpande året.		
		27 § i landskapslagen angående ordnandet av Ålands landskapsförvaltning av den 5 mars 1923.		
	1.	Överskott från år 1923.....	31,500:-	
		I Avd. 1 kap. 31,500:-		
		Andra avdelningen.		
		Statsinkomster, vilka jämlikt 21 § i lagen av den 6 maj 1920, om självstyrelse för Åland, tillfalla landskapet.		
I.		Personella skatter.		
	1.	Mantalspenningar.....	50,000:-	
		I kap. 50,000:-		
II.		Näringsskatter.		
	1.	Lanthandlareavgifter.....	5,000:-	
	2.	Apotekareavgift och övriga näringsskatter.....	2,000:-	
		11 kap. 7,000:-		
		Transport:	88,500:-	

		Transport Fmk	88,500:-
		Nöjesskatter	
III.			
	1.	Stämpelavgift å inträdesbiljetter och å tillstånds-resolutioner till offentliga nöjen.....	15,000:-
		III kap. 15,000:-	
		2 Avd. 72,000:-	
		Tredje avdelningen.	
		Statsinkomster, vilka jämlikt 4 § i Lagen av den 11 augusti 1922, innehållande särskilda stadganden rörande landskapet Ålands befolkning, komma att tillfalla landskapet.	
I	1.	Grundskatt eller vederlag därför.....	175,000:-
		I kap. 175,000:- 3 Avd. 175,000:-	
		Fjärde avdelningen.	
		Inkomst av statens jordegendom, enligt 23 § i lagen om självstyrelse för Åland.	
I.		**Inkomst från jordegendomar och fiskerier.**	
	1.	Arrenden av boställen och fiskerier.....	96,000:-
		I kap. 96,000:-	
		4 Avd. 96,000:-	
		Femte avdelningen.	
I.	1.	**Särskilda inkomster.**	
	1.	Elevavgifter vid Samlyceum.....	20,000:-
	2.	Lösen och expeditionsavgifter.....	2,000:-
		Transport Fmk	396,500:-

		Transport	396,500:-
	3.	Räntor	5,000:-
		I kap. Fmk 27,000:-	
		5 avd. " 27,000:-	
		Sjätte avdelningen.	
I.	1.	Staden Mariehamns bidrag till polisinrättningen	39,890:-
		I kap. Fmk 39,890:-	
		6 avd. " 39,890:-	
		Sjunde avdelningen.	
I.	1.	Statslån	3,502,921:-
		I kap. Fmk 3,502,921:-	
		7 avd. " 3,502,921:-	
		Summa inkomster Fmk	3,944,311:-

U t g i f t e r .

Första huvudtiteln.

Kap.	mom.		Mk.	pi
I.		**Landstingskostnader.**		
	1.	Landstingsmedlemmarnas arvoden och resekostnader (förslagsanslag).....	100,000:-	
	2.	Allmänna landstingskostnader(förslagsanslag).....	57,000:-	
	3.	Inredning av Landstingets sessionsrum.....	45,000:-	
		1 kap. 202,000:-		
II.		**Landskapsförvaltningen.**		
	1.	Landskapsnämnden, avlöningar:		
		1 lanträd, arvode..... 72,000:-		
		1 sekreterare, arvode..... 57,000:-		
		1 kamrerare, arvode..... 36,000:-		
		1 registrator o. kanslist....18,000:-.....	183,000:-	
	2.	Ledamöternas i Landskapsnämnden arvoden och resekostnader.....	35,000:-	
	3.	Diverse utgifter:		
		Renskrivning..... 13,500:-		
		1 vaktmästare arvode förutom värme och lyse..... 4,800:-	18,300:-	
	4.	Lokalhyra jämte värme och lyse.....	20,000:-	
	5.	Expensmedel.....	20,000:-	
	6.	Landskapsnämndens dispositionsmedel.....	20,000:-	
		Transport:	498,300:-	

	Transport	498,300:-
7.	Inredning av Landskapsnämndens kansli.....	15,000:-
	II kap. 311,300:-	
	1 H.T. 513,300:-	

Andra huvudtiteln.

Utgifter för den allmänna ordningen och säkerheten.

I. Polisvården på landsbygden.

1.	Avlöningar jämte lönetillägg och beklädnadshjälp....	118,100:-
2.	Barnbidrag.....	20,000:-
3.	Länsmännens resekostnader.....	2,500:-
	1 kap. Fmk 140,600:-	

II. Polisvården i Mariehamn.

1.	Avlöningar jämte lönetillägg och beklädnadshjälp....	84,770:-
2.	Barnbidrag.....	25,000:-
3.	Särskilda utgifter.....	9,900 -
	II kap. 119,670:-	

III. Allmänna utgifter.

1.	Till Landskapsnämndens disposition för polisändamål....	10,000:-
2.	För anskaffande av uniformer m.m.....	36,000:-
	III kap. Fmk 46,000:-	
	2 H.T. 306,270:-	
	Transport:	819,570:-

	Transport:	819,570:-
	Tredje huvudtiteln.	
	Undervisningsväsendet.	
	Samlyceet i Mariehamn.	
I.		
1.	Avlöningar jämte lönetillägg	513,070:-
2.	Barnbidrag	15,000:-
3.	Tjänstgöringsarvoden	78,000:-
4.	Undervisningsmaterial	4,000:-
5.	Ved och lyse	25,000:-
6.	Diverse anslag	13,960:-
7.	Hyra för skollokal	600:-
	I kap. Fmk 649,630:-	
II.	**Folkskoleväsendet.**	
1.	Folkskolinspektorns lön jämte lönetillägg	45,500:-
2.	Folkskolinspektorns barnbidrag	3,600:-
3.	Folkskolinspektorns kansli- och hyresmedel	4,000:-
4.	Folkskolinspektorns resekostnader	6,000:-
5.	Barnbidrag till Mariehamns folkskolor	36,000:-
6.	Avlöningar åt folkskollärare	406,375:-
7.	Tilläggsarvoden	45,810:-
8.	Barnbidrag	20,000:-
9.	Dyrtidstillägg	262,342:-
10.	Timarvoden	53,649:-
11.	Till byggnadshjälp åt landskommunerna (förslagsanslag)	100,000:-
	Transport:	2,452,476:-

		Transport:	2,452,476:-
	12.	Understöd åt folkskolorna på landet(förslagsanslag)	205,165:-
	13.	Tilläggsunderstöd åt de glesast befolkade kommunerna.	10,050:-
		II kap. Fmk 1,198,491:-	
III.		Mariehamns högre navigationsskola.	
	1.	Avlöningar.....	174,095:-
	2.	För anskaffande av undervisningsmaterial.....	1,500:-
	3.	Hyra, värme och lyse.....	4,000:-
	4.	Expensmedel.....	1,400:-
	5.	Till stipendier och understöd åt obemedlade elever.....	2,000:-
		III kap. Fmk 182,995:-	
IV.		Understöd åt särskilda läroinrättningar.	
	1.	Ålands folkhögskola.....	49,980:-
	2.	Ålands lantmannaskola.....	73,920:-
	3.	Ålands mejeriförbund:	
		för mejeripraktikantinstitutionen.....1,125:-	
		för allmän verksamhet.....8,000:-	9,125:-
	4.	Tosarby lanthushållsskola- och trädgårdsskola:	
		årsanslag..... 12,000:-	
		för förbättrande av löner..... 11,100:-	
		till anläggning av brunn..... 6,000:-	29,100:-
	5.	Ålands Martha-filialförbund för en ambulerande vävskola...	8,000:-
		IV kap. Fmk 170,125:-	
		3.H.T. " 2,201,241:-	
		Transport:	3,020,811:-

	Transport:	3,020,811:-
	Fjärde huvudtiteln.	
I.	**Kommunikationer.**	
1.	Väghållningen	520,000:-
2.	Skjutshållningen	170,000:-
	I kap. Fmk 690,000:-	
	4 H.T. " 690,000:-	
	Femte huvudtiteln.	
I.	**Särskilda anslag.**	
1.	Distriktagronom jämte lönetillägg	44,500:-
2.	Kostnader för av landskapet disponerad jordegendom(förslagsanslag)	30,000:-
3.	Revisionskostnader	5,000:-
4.	Räntor	10,000:-
5.	Understöd åt nykterhetsverksamheten	5,000:-
6.	Understöd åt Barnhemmet i Mariehamn	9,000:-
7.	Ersättning åt statsmyndigheter för fackutlåtanden, direkta utgifter(förslagsanslag)	10,000:-
8.	För reglering av löner (förslagsanslag)	100,000:-
9.	Till bestridande av på lag grundade, men i staten icke upptagna behov	10,000:-
10.	För oförutsedda ändamål till Landskapsnämndens disposition	10,000:-
	Transport Fmk	3,944,311:-

Transport:	3,944,311:-
I kap. Fmk 233,500:-	
5 H.T. " 233,500:-	
Summa utgifter Fmk	3,944,311:-

Mariehamn, den 27 november 1923.

På Landskapsnämndens vägnar:

Leonard Nordling